

Familiestichting **Moret**

Nieuwsbrief nummer 2, Maart 1993

TWEDE NIEUWSBRIEF

Dit is de tweede nieuwsbrief van de Familiestichting MORET. Donateurs krijgen zo'n nieuwsbrief minimaal twee maal per jaar.

Met de nieuwsbrieven willen wij het contact tussen alle naamdragers en geïnteresseerden bevorderen. Uiteraard zijn de nieuwsbrieven er ook om u te informeren over het wel en wee van de Familiestichting MORET, de ontwikkeling van activiteiten, enzovoort.

In elke nieuwsbrief zal worden geprobeerd een stukje van de familiegeschiedenis op te nemen. Het streven is erop gericht daarvoor steeds een andere tak van de familie te kiezen, zodat elke tak aan de beurt komt.

Tezijnertijd zullen deze stukjes ook worden verwerkt in het boek over het geslacht MORET in Nederland. Heeft u daarvoor aanvullingen of interessante stukjes familiegeschiedenis, dan zijn die uiteraard welkom.

Tenslotte willen wij ook familieadvertenties opnemen. Zulke advertenties over geboorte, huwelijk, overlijden enz. zijn voor donateurs gratis. Opgave bij de redactie of het secretariaat van de stichting.

INHOUD

- UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE "EILANDEN-TAKKEN" MORET
- DE SPELLING VAN ONZE FAMILIENAAM
- ZIJN ER NOG ANDERE MORETTEN IN NEDERLAND?
- MEDEDELINGEN EN VRAGEN
- COLOFON

UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE EILANDEN- TAKKEN MORET

Zoons van onze Rotterdamse stamvader vestigden zich in Krimpen aan de Lek. Tot in het begin van de 19e eeuw bleven daar Moretten wonen. Een achterkleinzoon van de stamvader maakte de overstap over de Lek naar het eiland IJsselmonde, waar hij in 1715 trouwde met Marijke Pieters Sinterniklaas.

Dat was Corstiaan Michiels Moret. Van hen stammen vele Moretten afkomstig uit de buurt van Barendrecht en Ridderkerk af. Een zoon van deze Corstiaan, Teunis Moret, zocht het weer verder: hij trouwde in 1752 met

een meisje uit Numansdorp in de Hoekse Waard, Aaltje Bakker. Van dit Numansdorpse echtpaar stamt ook een grote groep Moretten af.

Over bovengenoemde Corstiaan Michiels Moret vonden we het volgende aardige historische document.

Rolle van den welEdele Heere Baljuw van Zuijd-Holland
.....Maendagh den 30 Januarij 1736.

"D'Heer en Meester Johan Herman HALLINEG, Baljuw van ZuijthollandEijscher contra Leendert DE RUIJTER, wonende onder Barendrecht, gedaagde. Den heer Eijscher dede segge dat den gedaagde omtrent thien of elff weecken geleden hebbende doen maecken of reparere het rietdack, leggende op het huijsje daer hij gedaegde in woonde, door eenen CORSTIAEN MORET, rietdecker tot Barendrecht, daerover met den voornoemde MORET in woorden is geraeckt, in sooverre, dat hij gedaegde sich niet ontsien heeft, den voornoemde MORET met een houd ofte knuppel een sware slag toe te brengen op den lincker arm, sodanig, dat hij den selve eenige weecken niet heeft kunnen gebrueken ende daardoor niet in staet is geweest met sijne hande de cost te winnen. Dat den gedaagde het daer niet bij laetende, het bloote mes heeft getrocken en daer mede met veel verwoetheijt den MORET is aengevalle, brengende denselve daerdoor toe, een snede in den hoet. Alle het welcke sijn saecken waer over den gedaegde rigoreus behoorde te werden gestrafft. Soo concludeert den heer Eijscher dat den gedaegde eerstelijck volgens het 5e artikel van den ordonnantie tegen 't vegten en mes trecken

...sal werden gecondemneert in een boete van dertig ponden te 40 groten 't pond, ende nogh volgens het 1e artikel in gelijke boete van dertig ponden, ende volgens het 8e artikel in een boete thien ponden....Dat wijders den gedaegde uijt cragte van het 9e artikel vande gemelte ordonnantie sodanig arbitralijck zal werden gecorrigeert, als uEdele achtbaren sullen oordelen te behoren...."

Tachtig pond was een forse boete, het was het loon van vele maanden.

Genealogen moeten eigenlijk deze vechtersbaas dankbaar zijn: zonder dit processtuk zouden we niet geweten hebben dat Corstiaan Moret rietdecker was.....

VERZOEK

Als U karakteristieke verhalen kent uit onze familiegeschiedenis, wilt U die dan aan de redactie sturen? Wij denken bijv. aan verhalen van (over)grootouders, die vanuit de Zuidhollandse eilanden naar Rotterdam verhuisd zijn. Interessante gegevens over die tijd vindt U bijvoorbeeld in "De groei van de grote werkstad" van prof.dr. P.J.Bouman en W.H.-Bouman (Assen, 1952). Praat er eens over met de oudsten in de familie. Wat zij te vertellen hebben kan de moeite waard zijn om niet vergeten te worden.

DE SPELLING VAN
ONZE FAMILIENAAM

Sinds de invoering van de Burgerlijke Stand door Napoleon

in Nederland in 1811 ligt de spelling vast. Iedereen moest zijn familienaam opgeven en aan de toen opgegeven spelling hielden de ambtenaren (als ze geen fouten maakten) zich sindsdien. In onze familie heeft kennelijk iedereen opgegeven: Moret, want bij de volkstelling van 1947 kwam alleen deze spelling voor (zie het Ned. Repertorium van Familienamen).

MORETTE

MORETT

MOURET

MORET

MOERET

MORETH

MOERETH

Vóór 1811 echter vond men de spelling niet zo belangrijk. Notarissen, kosteren en dergelijke noteerden wat ze hoorden, bijvoorbeeld Morret in plaats van Moret, zoals winkeliers nu nog wel doen. De mode speelde ook een rol: Moreth bijvoorbeeld in de 17e eeuw. Of het dialect: Mouret in West-Frankrijk, Morette in Vlaanderen. Een rol kan ook gespeeld hebben, dat oer een manier was om een lange o weer te geven in plaats van oo, vergelijkbaar met oi in woorden als oirbaar en Charlois. Bij al deze variaties krijgt men wel al vanaf het begin (rondom 1600) de indruk dat de t werd uitgesproken.

Een goed voorbeeld van de spellingsvariatie vormt de oudste zoon van onze stamvader, die op vier verschillende manieren wordt aangeduid:

- 1656 Francois Moeret (handtekening in akte stadtrouw Amsterdam)
- 1657 Frans Jacobse Mouret (inschrijving poorterseed)
- 1664 Francois Mooret (in boedelpapieren Amsterdam)
- 1714 Francois Moret (begraafregister Amsterdam).

Hier volgen nog een tiental voorbeelden van gevallen, waarbij dezelfde persoon met verschillende spellingen voorkwam. Het gaat hier om Moretten, maar voorlopig hebben we geen verband met onze familie kunnen aantonen. "Losse flodders" dus. Maar ze illustreren wel aardig de spellingsproblemen die soms voor genealogisch onderzoek heel hinderlijk kunnen zijn, zoals in het derde geval.

(1) 1564 Jehan Mouret dit Laghiste (gedagvaard) en 1564 Jehan Moret dict La Guyste (gedagvaard) (zie Paillard - Histoire des troubles religieux de Valenciennes, Paris 1876)
1564 Jean Moret dit Laghiste (wegens ketterij onthoofd in Valenciennes) (zie Moreau - Histoire du Protestantisme à Tournai, Paris 1962)

(2) 1610 Jaques Morete (ruyter Bergen op Zoom, in fiches GA)
1611 Jacques Moret (bij doop van zoon)
1614 Jaques Morett (idem)

(3) 1611 Judith Noiret (handtekening ondertrouw Amsterdam)
1612 Judith Boret (bij doop zoon, Waals fiche CBG)
1616 Judith Moret (bij doop dochter)
1619 Judith Noret (bij doop zoon)

(4) 1619 Jan Jansen Moret borger alhier, in notariële akte Dordrecht; hij tekent met:
Jan Jansen Morret

(5) 1640 Pierre Morette (fiche
huwelijk, GA Den Haag)
1643 Pieter Moret (fiche kopers,
idem)

(6) 1660 Adriaen Morett (get.
not.akte, fiches GA Den Haag)
1660 Adriaen Morette (idem)
1661 Adriaen Moret (idem)
1662 Adriaen Morette (idem)

(7) 1680 Charles Nicolas Morret
(poorter geworden Amsterdam,
Waals fiche CBG)
1696 Charles Nicolas Moret
(begraven Amsterdam, idem)

(8) 1687 Jacobus Moureth (bij
doop zoon in Gorinchem)
1699 Jacobus Moreth (bij koop
huis aldaar, klapper op rechter-
lijk archief in GA)
1702 Jacobus Mored (bij verkoop
van dit huis)
1703 Jacobus Moret (in begraaf-
register)

(9) 1691 Isaac Morret (bij o-
verlijden zoon, fiche GA Leiden)
1695 Isaack Moret (idem, Waals
fiche CBG)

(10) 1702 Jacques Morret (als
kerklid ontvangen in Amsterdam,
Waals fiche CBG)
1709 Jaques Moret (begraven Am-
sterdam, Waals fiche CBG)

OPROEP

Kan iemand misschien een of meer
van dit tiental in verband bren-
gen met onze
familiegeschiedenis?

ZIJN ER NOG ANDERE MORETTEN IN NEDERLAND

Tot nu toe hebben wij onder de
enkele honderden Moretten die er
nu in Nederland zijn alleen nog
maar afstammelingen gevonden van
Jacobus Moret, die in 1628 in
Rotterdam trouwde als "jongesel
van Antwerpen". Merkwaardig,
want er zouden er andere kunnen
zijn. Daarover gaan een aantal
bijdragen, waarvan dit de eerste
is.

EEN OUDE TAK IN MIDDELBURG

Herkomst.

Waarschijnlijk gaat het hier om
Moretten, afkomstig uit het
tegenwoordige Noord-
Frankrijk/West-Vlaanderen. Er
zijn verschillende aanwijzingen
in die richting:

1. De naam wordt daar gespeld
als Morette, en deze spelling
vinden we ook in Middelburg.
2. De oudste Middelburgse Moret
was een wijnhandelaar, en
Duinkerken was een bekende
Franse wijnexporthaven.
3. In deze streken waren sterke
reformatorische tendensen, en de
Middelburgse Moretten waren van
oudsher protestant.
4. De voornaam Anthonie komt zo-
wel in Duinkerken als in Middel-
burg bij Morette voor.
5. In Den Haag trouwt in 1638
een Adriaan Morette, aangeduid
als jongeman van Duinkerken.
Helaas zijn in Middelburg in de
tweede wereldoorlog de meeste
archieffbronnen verbrand. Het zal
dan ook moeilijk zijn, de
geschiedenis van de Middelburgse
tak te reconstrueren.

Achtergrond.

De oudste gegevens zijn uit een tijd, dat de 80-jarige oorlog nog moest beginnen. De Reformatie had in Vlaanderen (waartoe destijds ook de streken hoorden die nu in Noord-Frankrijk liggen) veel invloed gewonnen en de onderdrukking daarvan vanuit de RK kerk nam toe. De stroom emigranten uit het Zuiden (waartoe ook onze stamvader behoorde) kwam op gang. De geïsoleerde Zeeuwse eilanden lagen voor deze emigranten bijzonder gunstig (vooral als ze plannen hadden om naar overzee uit te wijken). Middelburg kwam in 1574 in handen van de Geuzen. Tegen die achtergrond zal men de volgende gegevens moeten zien.

Gegevens.

- In 1566/67 woont in Middelburg een Anthonie Morette, ten wiens huize wijn geschonken wordt aan "enen commissaris van den conynck van Schotlandt" (zie Bronnen Geschiedenis Middelburg II RPG 61, pag.511).
- In 1583 wordt melding gemaakt van Anthonie Morette's huis (zie De Stadsrekeningen van Middelburg, verzorgd door Kesteloo). Er is lange tijd in Middelburg een Morettestraat geweest, genoemd naar dit huis.
- Vermoedelijk was deze Anthonie de vader of grootvader van Anthonie Morette die in 1615 trouwt met Susanna Luce. Hij wordt aangeduid als wijnkoper (1624) en coopman (1627-29). Kennelijk dreef hij onder andere handel op Dordrecht, waar hij (als weduwnaar) zijn tweede vrouw vindt: Adriana van der Stelle

Symonsdochter (huw.aangifte - Dordrecht 1629). Hij wordt daar factor genoemd, dat wil zeggen dat hij als gemachtigde van andere kooplieden optrad (zie not.archief Eelbo). In 1622 wordt hij vermeld als diaken (zie F. Nagtglas - De algemeene Kerkeraad der Nederduitsch-Hervormde Gemeente te Middelburg).

- Er is kennelijk sprake van een gevestigde familie. Verschillende mannen Morette vrouwen in Middelburg behalve de genoemde Anthonie: In 1579 en in 1610 een Philips. In 1623 wordt een Philips Morette vermeld als makelaar (zie het Kohier van de 1000ste penning). In 1610 een Adriaan en in 1616 een Olivier. Ook vele dochters trouwen er, te beginnen met Catherine in 1581 en eindigend met Janneken in 1671.
- Opvallend is, dat er na 1629 nog tien dochters Morette vrouwen in Middelburg, maar geen enkele zoon. (De gegevens over de huwelijken zijn ontleend aan de Waalse fiches in het CBG.)

Vraagpunten.

Is deze tak uitgestorven door gebrek aan manlijke nakomelingen? Of zijn de mannen naar elders vertrokken? Naar Engeland? Terug naar Duinkerken? Waren zij familie van onze stamvader? Zo eindigt bijna elk stukje familiegeschiedenis met voorlopig onbeantwoorde vragen.

ONDERGETEKENDE, NAAM
ADRES
POSTCODE
TELEFOON
WOONPLAATS
GEEFT ZICH OP ALS DONATEUR VAN DE FAMILIESTICHTING MORET

Mededelingen / Vragen

Bijgevoegd bij deze nieuwsbrief vindt u een accept giro formulier. Gebruikt u dit formulier a.u.b. om uw donatie te storten. U helpt de penningmeester enorm door dit formulier te gebruiken. Vergeet u niet uw giro- of bank nummer en het bedrag in te vullen! De minimum donatie bedraagt fl. 20,-.

Kent u nog familieleden die donateur willen worden? Laat het ons weten a.u.b.

Na het succes van de eerste familie bijeenkomst in mei van het vorige jaar, zijn er plannen om in 1994 weer een bijeenkomst te organiseren. Uw opmerkingen over de vorige bijeenkomst gaven aan dat de volgende bijeenkomst langer moet zijn. Er bestaan dan ook plannen om een familiedag te organiseren. Wij willen graag in contact komen met familieleden die een goede lokatie voor zo'n dag weten, leuke ideeën hebben of mee willen werken in de organisatie van zo'n bijeenkomst. Bel Aad Moret op 010-4748460.

Overlijdensberichten:

Gerrit MORET geboren 26-08-1904, weduwnaar van Helena VAN DRIEL, overleden Dordrecht, 8 november 1992

Celia MORET - BOEL, geboren 17-05-1904, weduwe van Hendrik MORET, overleden Dordrecht, 1 februari 1993

Elizabeth MORET - AMERSFOORT, geboren 08-05-1912, weduwe van Arie MORET, overleden Hardinxveld-Giessendam, 9 februari 1993

Nieuwsbrief Familiestichting MORET

DEZE NIEUWSBRIEF IS EEN UITGAVE VAN DE FAMILIESTICHTING MORET. ZIJ WORDT TWEE MAAL PER JAAR AAN DONATEURS TOEGEZONDEN. MINIMUM DONATIE F 20,-. OPGAVE BIJ DE SECRETARIS: AAD MORET - ERNST CASIMIRSTRAAT 24 3136 BB VLAARDINGEN. TEL 010-4748460.
REDACTIE VAN DE NIEUWSBRIEF:
JAC. EN ALPHONS MORET - TOLLENSLAAN 9 3818 VG AMERSFOORT TEL 033-618382